

Ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen ohjelma vuosille 2023–2026
2434/00.01.02.01/2023

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 11.05.2023 § 28

Lisätiedot Toimialuejohtaja Eija Rieppo
Puh. 013 330 4510

Päätösehdotus Kehittämisjohtaja Aalto Heli:

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää esittää aluehallitukselle hyväksyttäväksi liitteenä olevan Ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen ohjelman vuosille 2023–2026.

Päätös Esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta kiittää ikäihmisten toimialuetta tähänastisesta valmistelusta ja päättää, että asiakirja palautetaan takaisin valmisteluun huomioiden lautakunnan antamat evästyksiset ja palvelustrategian valmisteluun liittyvät kysymykset. Asiakirja tuodaan uudelleen lautakunnan käsittelyyn syksyllä 2023.

Muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että puheenjohtaja Virve Mikkonen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 15:12.

Selostus Vanhuspalvelulain (980/2012) 5 §:n mukaan hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi sekä kehittämiseksi osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 7 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä.

Hyvinvointialueiden että kuntien tekemään suunnitelmaan tulee sisällyttää ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen. Ikäystävälliset asunnot ja asuinympäristöt tukevat kotona asumista. Hyvinvointialueiden mahdollisuudet järjestää sosiaalihuoltolain mukaista asumista edellyttää hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyötä. Siun sotessa ikääntyneen väestön erilaisten asumispalvelujen tarpeen ennakointi on sisällytetty tekeillä olevaan palveluverkkosuunnitelmaan.

Siun sotessa tästä suunnitelmasta käytetään nimitystä ohjelma. Toimintaohjelmaa ohjaa kansallinen ikäohjelma ja hyvinvointialueen

strategia. Ohjelman tavoitteiden asettelu noudattaa laajan hyvinvointikertomuksen indikaattoritietoja sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ehdottamia hyvinvointialueen laajojen hyvinvointikertomusten minimitietosisältöjä ikääntyneiden osalta.

Toimintaohjelmassa arvioidaan maakunnan ikääntyvän väestön hyvinvoinnin nykytilaa sekä asetetaan tavoitteet hyvinvoinnin tukemiseksi ja palvelujen kehittämiseksi seuraaville neljälle vuodelle. Ohjelmaan on kirjattu konkreettisia toimia, joilla asetetut tavoitteet saavutetaan. Ohjelma sisältää toimenpiteitä yhteistyön kehittämiseksi kuntien, järjestöjen ja muiden maakunnan toimijoiden kesken. Ohjelmassa on tavoitteet, toimenpiteet, mittarit ja arviointi kirjattu suunnitelmaan taulukoksi.

Ohjelma on laadittu yhteistyössä eri toimialueiden asiantuntijoiden kanssa mm. työpajatyöskentelyllä. Ohjelman pohjaksi järjestettiin tammikuussa 2023 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen asukkaille sähköinen kysely, jossa kartoitettiin asukkaiden näkemyksiä eri toimintaohjelman eri osa-alueiden painotuksista sekä merkityksellisistä asioista ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Kyselyssä tärkeimmiksi kokonaisuuksiksi koettiin sosiaali- ja terveyspalvelujen riittävyyden ja arjen toimintakyvyn ylläpitämisen turvaaminen, turvallinen elinympäristö ja yksinäisyyden vähentäminen.

Toimintaohjelmaluonnoksesta on pyydetty lausunnot maaliskuussa vanhus- ja vammaisneuvostoilta sekä Siun soten toimialueilta sekä Siun soten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmältä. Lausunnot ja kommentit saatiin muutamia. Niissä sisältöinä oli lähinnä tarkennuksia joihinkin kohtiin. Lausuntojen ja kommenttien pohjalta on tehty joitain tarkennuksia hyväksyttävänä olevaan toimintaohjelmaan.

Toimintaohjelmaa ja sen toteutumista arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Arviointi raportoidaan päättäjille päätöksentekoprosessin mukaisesti. Toimintaohjelmaan kirjatut tavoitteet huomioidaan vuosittain talousarvioin laadinnan yhteydessä. Toimintaohjelmaa tarkastellaan ja muutetaan mikäli hyvinvointialueen toiminnoissa, palveluissa tai lainsäädännössä tapahtuu muutoksia.